

การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์
ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

Development of online training media based on learner-centered learning
principles to enhance digital literacy for high school students at
Koh Yao District Learning Promotion Center, Phang Nga Province

ปิยดา ราชพิบูลย์¹ และ จันท์ ทิยะวงศ์²

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Piyadda Ratchapibul¹ and Jun Tiyawong²

Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604043202046@nmc.ac.th

(Received: 10 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับก่อนเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 และ 2)ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 23 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67–1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.34–0.68 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.27–0.56 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 ส่วนแบบประเมินความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, การรู้เท่าทัน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed to 1) compare post-test and pre-test academic achievement and compare post-test academic achievement against the 75% criterion, and 2) study the level of satisfaction of upper secondary school students with student-centered learning to enhance digital literacy. The sample consisted of 23 upper secondary school students from the Koh Yao District Learning Center, Phang Nga Province, during the 2024 academic year, obtained through systematic random sampling. The research instruments included lesson plans, an academic achievement test with an Index of Content Validity (IOC) ranging from 0.67–1.00, a difficulty index (p) ranging from 0.34–0.68, a discrimination index (r) ranging from 0.27–0.56, and a reliability coefficient of 0.76. A satisfaction questionnaire had a reliability coefficient of 0.72. The statistical methods used for data analysis included percentages, means, standard deviations, and the t-test.

The research findings showed that:

1. Post-test academic achievement was higher than pre-test academic achievement. 1. Post-test academic achievement scores were significantly higher than 75% of high school students after the implementation of student-centered learning principles, at a statistical significance level of .05.
2. The overall satisfaction level of high school students with the student-centered learning implementation was at the highest level.

Keywords: Student-centered learning, Media literacy, Academic achievement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันรูปแบบการเรียนการสอนถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นไปพระราชบัญญัติการศึกษา ในด้านรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมต่อยุคสมัยโลกาภิวัตน์ เนื่องจากสภาพการณ์โลกได้มีการเปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยมีสาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้คือการพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดมากยิ่งขึ้น ซึ่งเทคโนโลยีนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะด้วยการดำเนินชีวิตหรือการศึกษาก็ตาม ตามรูปแบบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุว่า กำหนดให้รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีความสอดคล้องถูกต้องตามแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสติปัญญา การเรียนการสอนแบบให้นักเรียนท่องจำความรู้กำลังกลายเป็นสิ่งที่ล้าสมัย ขณะที่การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาในยุคใหม่ต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งประเด็นที่สำคัญคือการพัฒนาที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณหรือทรัพยากรมากมาย เพียงแค่ใช้รูปแบบวิธีการที่เหมาะสม โดยการนำระบบเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ ซึ่งเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนสามารถทำการเรียนรู้ได้ตนเองได้อย่างอิสระ ความหลากหลายของการเรียนรู้นี้เป็นแง่สองงามที่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ในส่วนของข้อดีคือสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง เปิดรับข้อมูลในทุกแง่มุมได้มากยิ่งขึ้น แต่ในส่วนของข้อเสียที่ส่งผลทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงตามมา คือ การไม่รู้เท่าทันสื่อหรือข้อมูลต่าง ๆ จนทำให้ได้รับการเรียนรู้หรือได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ส่งผลทำให้วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO - UN) ได้จัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) สำหรับการกำหนดกรอบหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนา ซึ่งมีการบูรณาการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Global Media and Information Literacy Assessment Framework) เป็นกรอบการเรียนรู้ที่สำคัญที่จะต้องนำมาเผยแพร่ความรู้ในกรอบแนวคิดนี้ในระบบการศึกษา เนื่องจากการรู้เท่าทันสื่อจะเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการพัฒนาความสามารถในด้านการวิเคราะห์และตีความสื่ออย่างมีสติ สามารถทำการพิจารณาโดยเบื้องต้นว่าสื่อที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่สามารถเชื่อถือได้หรือไม่ ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากสำหรับช่วงวัยที่กำลังเรียนรู้อย่างช่วงวัยเด็กที่เป็นช่วงวัยที่สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเชี่ยวชาญ แต่ถ้าหากขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่เหมาะสม ช่วงวัยนี้ก็เป็นช่วงวัยที่สามารถได้รับผลกระทบได้ง่ายเช่นเดียวกัน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำแนวคิดตามกรอบการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมาประยุกต์รวมกับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดทำวิจัยในหัวข้อ “การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา” ด้วยการจัดทำ website canva ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกการเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามรูปแบบหลักการของการเน้นผู้เรียนเพื่อศูนย์กลางร่วมกับการใช้เกมส์ส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนรู้ในหัวข้อรู้เท่าทันสื่อให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยประยุกต์ร่วมกับหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้นำในกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วม วิธีการสอนเฉพาะบุคคล และประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องรู้เท่าทันสื่อ โดยใช้การจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงาล้างเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่อย่างไร
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงาต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลอยู่ในระดับใด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 10 คน ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อ website canva ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกการเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามรูปแบบหลักการของการเน้นผู้เรียนเพื่อศูนย์กลางร่วมกับ เรื่อง การเรียนรู้เท่าทันสื่อ
2. แบบทดสอบ Google Form เรื่อง การเรียนรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน
3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ประกอบด้วยแบบประเมินจำนวน 1 แบบ ประเมิน โดยประเมินทั้งสิ้น 3 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งหมด 9 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 2 ชุดได้แก่ แบบทดสอบ Google Form เรื่อง การเรียนรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ประกอบด้วยแบบประเมินจำนวน 1 แบบ ประเมิน โดยประเมินทั้งสิ้น 3 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งหมด 9 ข้อ โดยวิเคราะห์ในด้าน

1. ด้านเนื้อหารายวิชา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านความพึงพอใจต่อเนื้อหาโดยภาพรวม

ผู้วิจัยจะมีวิธีการสร้างโดยแบ่งออกเป็นขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามตัวแปรต่าง ๆ
2. ผู้วิจัยทำการสร้างข้อคำถามต่าง ๆ
3. ผู้วิจัยทำการนำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปสู่การแก้ไข

ปรับปรุงต่าง ๆ เป็นต้น

4. ผู้วิจัยทำการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง แก้ไข ให้ถูกต้อง

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจไว้ ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. มอบหมายให้ผู้เรียนเข้ารับการเรียนรู้ผ่านสื่อ website canva
2. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน

10 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

3. ประเมินความพึงพอใจของเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สิ้นสุด โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การเก็บรวบรวมคะแนนด้วยวิธีการทดสอบด้วยตนเอง ผ่านการทำแบบฝึกหัดออนไลน์

2. วิเคราะห์ผลการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน

ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้หลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล

การทดสอบ	n	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	df	ค่า t
ก่อน	23	6.48	1.88	22	
หลัง	23	18.04	1.30	22	27.17*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t (.05, 22) = 1.7171$

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 27.17$) สูงกว่าค่าที่จากตาราง ($t = 1.7171$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 6.48$, S.D. = 1.88) ขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X} = 18.04$, S.D. = 1.30) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ 75%

ตารางที่ 2 “แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัล

การทดสอบ	n	เกณฑ์ร้อยละ 75	\bar{X}	S.D.	df	t
หลัง	23	15	18.04	1.30	22	11.26*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t(.05, 22) = 1.7171$)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 11.26$) สูงกว่าค่าที่จากตาราง ($t = 1.7823$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจ

ตารางที่ 3 แสดงผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัล

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การจัดการเรียนการสอน	4.71	0.06	พึงพอใจมากที่สุด
2. บรรยากาศการสอน	4.83	0.09	พึงพอใจมากที่สุด
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.79	0.09	พึงพอใจมากที่สุด
โดยภาพรวม	4.78	0.02	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.78, S.D. = 0.02$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านบรรยากาศการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.83, S.D. = 0.09$) รองลงมาคือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.79, S.D. = 0.09$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.71, S.D. = 0.06$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้จัดทำได้ทำการอภิปรายผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ของวิจัยทั้ง 2 ข้อ โดยมีรายละเอียดของผลสรุปการวิจัยในครั้งนี้อย่างนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลังการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้าใจในการรู้เท่าทันดิจิทัลซึ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่ 1.ขั้นสร้างความสนใจ(Engage)ซึ่งครูจะมีอธิบายภาพรวมของรายวิชา และแจกแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest)เพื่อวัดระดับความรู้เบื้องต้น ผู้เรียนทำแบบทดสอบอย่างอิสระ ครูใช้ผลวิเคราะห์เป็นแนวทางออกแบบการสอนเฉพาะกลุ่ม 2.ขั้นสำรวจและค้นหา (Explore) จะครูแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน มอบหมายให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์รายบุคคล ก่อนการแลกเปลี่ยนในกลุ่ม ฝึกการทำงานเป็นทีม และใช้แหล่งข้อมูลหลากหลาย 3.ขั้นอธิบาย (Explain) แต่ละกลุ่มนำเสนอพร้อมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมหรือสื่อดิจิทัลประกอบฝึกการนำเสนอและการอธิบายด้วยเหตุผลพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 4.ขั้นลงมือปฏิบัติ/ขยายความรู้ (Elaborate) ครูสรุปผล พร้อมย้ำจุดสำคัญ เน้นความเข้าใจร่วมและการสังเคราะห์ความรู้ 5.ขั้นประเมินผล (Evaluate) นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเองต่อเพื่อนในห้อง พร้อมรับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากเพื่อน ครูให้คะแนนตามเกณฑ์และทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ พร้อมเขียนสะท้อนความคิด เช่น “ฉันเรียนรู้อะไรจากบทเรียนนี้?”, “จะนำไปใช้ในชีวิตอย่างไร?” ทั้งนี้อาจเนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ นักศึกษาสามารถทราบถึงหลักการการพิจารณาสื่อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสลิดา รินสิริ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง “การจัดการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์” พบว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนในอำเภอสุดคิริน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 แต่ละโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางช่วยให้นักเรียนสามารถแสดงออกตามความสนใจ มีการใช้สื่ออย่างหลากหลาย และมีการประเมินผลที่หลากหลายเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยฉบับนี้ก็พบประเด็นเดียวกัน คือ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นเมื่อมี

การใช้สื่อและกิจกรรมหลากหลายที่เหมาะสมกับศักยภาพ และงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ ประทุมสินธ์ (2561) ศึกษาเรื่อง “การบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต

3 พบว่า แต่ละโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ควรมีการจัดหาสื่อ พัฒนาครู และสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ที่ใช้สื่อดิจิทัลและกิจกรรมหลากหลายเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันของนักเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอุลลิษา คุระทะเลน (2556) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชน” พบว่า การรู้เท่าทันสื่อควรประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ การคิดอย่างพิจารณา การตระหนักรู้ที่ถูกต้อง และการรู้เท่าทันตนเอง ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านดังกล่าวได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาแกน (Kagan, 2003 อ้างถึงใน กำจัด แสนจันทร์, 2553) ศึกษาเรื่อง “การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการเล่นเป็นกลุ่ม” พบว่า ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะการพูด และลดความวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่า ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก มีทักษะการสื่อสาร และมีความมั่นใจมากขึ้น และรอดด์ (Rodd, 1999 อ้างถึงใน ขวลิต เจนเจริญ, 2553) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาและผู้จัดการในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของอังกฤษพบว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาจะจัดกิจกรรมแบบเปิดเผยจัดเรียงเป็นระบบมีความผสมกลมกลืนกับชีวิตจริงและถือว่าปรัชญาการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา งานวิจัยของบอร์สทาด (Borstad, 1990 อ้างถึงใน อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาภาศ, 2555) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบด้านดนตรีในเด็กเล็ก ผลการศึกษาพบว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางในการศึกษาด้านดนตรีเริ่มต้นจากการดูที่ตัวเลือกของนักเรียน ได้แก่ การเลือกเพื่อการค้นพบในการผลิตอุปกรณ์ดนตรี ปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนต่อนักเรียนด้วยกัน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับวัสดุอุปกรณ์ ความยาวนานของระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านดนตรี รวมทั้งการกระทำ การสังเกตและเครื่องอุปกรณ์เครื่องเสียงต่าง ๆ คำถามของการวิจัยเริ่มต้นจากธรรมชาติของดนตรีสำหรับเด็ก จากการสังเกตที่การพูดการกระทำและการเล่นดนตรีในชั้นเรียน ข้อมูลได้รับการแยกประเภทและพิมพ์ขึ้น ความรู้เรื่องราว โครงสร้างของความรู้ ความรู้ด้านการเคลื่อนไหวการมองเห็นและความรู้เรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ นวัตกรรมความรู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกัน ดังนี้ โอกาสในการเล่นดนตรีควรจะได้รับคำแนะนำจากครูผู้ให้ความรู้ การเรียนรู้โดยการทดลอง การทำเสียงดนตรีด้วยตนเอง การเรียบเรียงดนตรีและความตั้งใจ คัดค้านในตัวเด็ก สมควรมีการศึกษาต่อไปอีก ในการแนะนำต่าง ๆ ควรหลีกเลี่ยงจากการสร้างความคิดรวบยอดเชิงเส้นเพื่อเป็นการปรับแนวคิดให้มากยิ่งขึ้นลักษณะของการวิจัยนี้มีความจำเป็นสำหรับความรู้ของเด็กบนพื้นฐานของการที่เด็กได้คิดเองทำเอง เขียนเพลงเอง และงานวิจัยของบอร์เทลเซน (Bertelsen, 1998 อ้างถึงใน กรรติกานต์ สุพรรณภูวงษ์, 2558) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาศิลปะระดับประถมศึกษาภายใต้สภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนศึกษาศิลปะระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เด็กพิเศษระดับประถมศึกษาสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง และมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสภาพแวดล้อมได้จัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยให้ผู้เรียนมีกล้าแสดงออก ได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงมี

การปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างและสิ่งแวดล้อมได้ดี การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญมีความผสมกลมกลืนกับชีวิตจริงมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา สามารถใช้ได้กับทุกเนื้อหาวิชาและจากตัวอย่างงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของผู้เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นแต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของแมธส์ (Mathues, 2003 อ้างถึงใน ศิรดา นาคเสน, 2556) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของกลยุทธ์การอภิปราย ซึ่งชูปและไรต์ (Shoop and Wright) จัดขึ้น เพื่อการสอนและการดำเนินการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญวิธีการศึกษา สุ่มเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนโรงหนึ่งแล้วจัดให้อยู่ในชั้นเรียนหนึ่งในสองชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ นักเรียนจำนวน 22 คนในชั้นเรียนหนึ่งและประยุกต์ใช้กลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนชั้นเรียนที่สองซึ่ง มีนักเรียน 19 คน เรียนมนโทศน์วิทยาศาสตร์เดียวกัน จากครูที่ใช้การสอนแบบเดิมตามที่แคชเดน (Cazden) ได้อธิบายไว้เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จะเข้าใจมนโทศน์วิทยาศาสตร์ ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างอิสระพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนความสามารถเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มของผู้ทดลอง ซึ่งวัดด้วยแบบทดสอบความสามารถทางจิตใจฉบับมาตรฐานนั้น คะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดสอบกลุ่มที่สอนแบบเดิมสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนด้วยการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมพบว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มที่สอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญสรุปได้ว่า ระเบียบวิธีการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญช่วยให้เด็กเรียนมีความเข้าใจมนโทศน์วิทยาศาสตร์

2. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้ในลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นกลาง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นผลเนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้จากการพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์มีความน่าสนใจและสามารถสร้างทักษะ ความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพลอยภัทร์ชา พยัคฆ์รังสี และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” พบว่า โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น นักเรียนมี ความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สะท้อนถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้โดยตรง และงานวิจัยของธัญลักษณ์ ประทุมสินธ์ (2561) ศึกษาเรื่อง “การบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” พบว่า ผู้เรียนและครูมี ความพึงพอใจในระดับมาก ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาท สื่อมีความทันสมัย และกิจกรรมมีความน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยนี้ที่ผู้เรียนตอบสนองเชิงบวกต่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสลิดา รินสิริ (2558) ศึกษาเรื่อง “การจัดการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ก็พบว่า ผู้เรียนมี ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และการประเมินผลที่เป็นธรรม จากการอภิปรายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแนวทางที่ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังสามารถสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาและครูควรนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยเฉพาะในวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล เนื่องจากแนวทางดังกล่าวส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น.

2. สถานศึกษาควรมีการประเมินผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน รวมถึงการปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเช่น เปรียบเทียบระหว่างการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับรูปแบบการสอนแบบเดิม เพื่อให้เห็นความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะที่ผู้เรียนได้รับอย่างชัดเจน

2. ควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณเช่น การสัมภาษณ์หรือการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็น ประสบการณ์ และทัศนคติของผู้เรียนต่อกระบวนการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กำจัด แสนจันทร์. (2553). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กรีติกานต์ สุพรรณภูวณิช. (2558). *การจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในระดับประถมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวลิต เจนเจริญ. (2553). *แนวคิดและปรัชญาการศึกษาปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญลักษณ์ ประทุมสินธ์. (2561). *การบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พลอยภัทรชา พยัคฆ์รังสี, และคณะ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. วารสารการบริหารการศึกษา, 10(2), 45-60.
- ศิรดา นาคเสน. (2556). *กลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สลิตา รินสิริ. (2558). *การจัดการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาศ. (2555). *การเรียนรู้ด้านดนตรีของเด็กโดยใช้แนวคิดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- UNESCO. (2013). *Global media and information literacy assessment framework*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.